

De schaarste aan professionals in de zorg doet zich al een tijdje gelden. GGZ-instellingen hebben grote moeite om het personeel vast te houden. Tegelijkertijd ontstaan er nieuwe, kleine GGZ-praktijken waar doorgaans de bureaucratie, regeldruk en management minder is. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor de professionele deskundigheid en evenredig toename van werkplezier. Het is jaren geleden al voorspeld, onder meer door Jan Rotmans in zijn boek 'Verandering van Tijdperk'. Door de komst van de informatica en de computer, zou er volgens de auteur een kanteling gaan ontstaan binnen allerlei instituties. Doordat de burgers over betere kennis beschikken, worden ze mondiger en zullen ze zich kritischer en bewuster gaan opstellen. De hulpverlening zal gedwongen worden naar de basis terug te keren. Er is een probleem en iemand wil daarbij geholpen worden. Instellingen hebben allerlei bureaucratische en managementlagen ingebouwd die niet direct nodig zijn. Sterker nog, ze staan een flexibele werkwijze in de weg en drijven te zeer op diagnostisch reductionistisch handelen. Het is een feit dat er nu bewegingen ontstaan, zoals de Nieuwe GGZ, waarin meer tegemoet wordt gekomen aan de daadwerkelijke vraag en behoefte aan hulp door de zorgvrager. Deze wil contact met een persoon (niet met een systeem) en wil niet in de wachtrij worden gezet om terug gebeld te worden. Gelukkig is de schaarste binnen de kleine GGZ-instellingen nauwelijks aan de orde. Daar werken nauwelijks managers en besluit de professional wat er gaat gebeuren. En heeft de zorgvrager beter toegang. Rotmans heeft gelijk gekregen. De kanteling is gaande.

Berend de Groot en Lotte Duerink gaan in hun bijdrage "*De SPV niet meer weg te denken uit detentie*" in op de rol die de SPV binnen het gevangeniswezen speelt. Binnen de gevangenis is men meer op zoek gegaan naar mogelijkheden om mensen met psychische problemen bij te staan en beter voor te bereiden op terugkeer binnen de samenleving. Het is interessant om te onderzoeken wat het effect zal zijn wanneer de gedetineerde binnen de muren al start met een behandeling. De auteurs laten zien wat hierbij de rol van de SPV is en wat ze zelf aan behandeling doen. Mariëtte van Temmen en Anne Romijn van Eikenhorst laten ons nadenken over het verschil tussen cure en care binnen de verslavingszorg. "*Verbinden en ontschotten in de verslavingszorg*" toont aan dat het onderscheid tussen cure en care min of meer achterhaald is binnen een integrale benadering. Het loopt in de praktijk door elkaar heen en onderscheid lijkt daarmee kunstmatig en weinig effectief.

Hester Hoekstra en Dieuwke de Graaf houden in "*Crisis! Is beroepsvitaliteit de oplossing?*" een pleidooi voor beroepsvitaliteit. "Beroepsvitaliteit houdt in dat men weet waar de batterij van opgeladen raakt, zowel privé als op werkgebied. Zeker gezien het verzuim van zorgmedewerkers dat de afgelopen vijf jaar hard is gestegen. Het aantal medewerkers onder 36 jaar met burn-outklachten neemt schrikbarend toe", aldus Hoekstra en de Graaf. Het is een proces dat vraagt om maatwerk. De een bloeit op van meer verantwoordelijkheid en voor een ander kan het de druppel zijn die nodig is om onderuit te gaan.

In het programma 'OP 1' waren een tijd geleden drie moeders aan het woord waarvan hun dochters op jonge leeftijd een einde aan hun leven hadden gemaakt. *In Liefde Laten Gaan* is de groep waarin deze moeders zich hebben verbonden om zichzelf en andere ouders een plek te geven om hun ervaring te delen. En elkaar te steunen.

Marieke Kuiper en Joke Kok beschrijven in hun bijdrage "*De rol van een SPV binnen een euthanasietraject*" op welke wijze de SPV een rol kan spelen bij mensen die vragen om euthanasie. Dat hierbij de sociaal psychiatrische context essentieel is, moge duidelijk zijn. Hoe krijgen familie en bekenden een plek binnen het euthanasietraject? Kuiper en Kok beschrijven het. Jelmer Tichelaar en Renny Boer hebben zich verdiept in het werken vanuit het Zorgprestatie-model. Daar waar vele bureaucratische instellingen worstelen met het invoeren van het ZPM laten de schrijvers van "*Scharrelen als SPV binnen ZPM*" zien hoe dat kan en welke mogelijkheden het biedt. En als er een instelling is waar men denkt dat ze met het ZPM te weinig gefinancierd worden, moet dit artikel zeker tot zich nemen. Aan diversiteit is er in deze SP geen gebrek. Het volgende artikel gaat in op de moeder die na de geboorte in een post partum depressie geraakt. Lizanne Schouwink en Sylvia van Gelder beschrijven indringend de gevolgen ervan in "*De eenzame moeder*". "Samen met het systeem zal de SPV onderzoeken welke interventies passend zijn gericht op herstel. Kenmerkend voor de rol van de SPV is de systeemgerichte benadering", aldus de auteurs. "De moeder heeft de SPV nodig om te voorkomen dat ze onjuiste conclusies trekt vanuit haar PPD".

Yvonne Joustra en Annemarie Boer schrijven in "*Een paard als co-therapeut*" het belang van de therapeutische waarden van paardencoaching als behandelvorm bij specifieke problematiek. Dat is zeker het geval wanneer iemand te weinig rendement kan halen uit onze overwegende verbale therapieën. Het is bijzonder om te lezen hoe een paard van nature reageert en hoe dat behulpzaam kan werken bij coaching.

In de rubriek Uit den Lande laat Koen Manders zien hoe hij werkt vanuit het *herstelondersteuningsplan* (HOP) en wat de waarde hiervan is in het therapeutisch proces. Het HOP is geen statisch plan en er wordt nog voortdurend onderzoek naar gedaan. Op basis hiervan wordt het bijgesteld. De tweede bijdrage in deze rubriek biedt k-EET-i aan om als hulpverleners consultatie en advies te vragen bij de behandeling van eetstoornissen. Een welkome aanvulling bij deze hardnekkige problematiek.

Boekenrecensies zijn er deze keer over het boek '*Vertrouwingen*' van Dirk de Wachter (Frans van der Lem), '*Oud Zeer*' van Bram Bakker (Ingelien Warmerdam) en tevens bespreekt zij '*Ongezien Opgegroeid*' en '*Emotioneel Onafhankelijk*' van Lindsay C. Gibson tot slot '*Hoe meneer Prins zijn gedachten kwijtraakte*' van Helen Anema (Godelieve van Zijl). Dichterbij bevat verhalen uit de praktijk van Gerard Lohuis: '*Overleven*' en '*Ik mag hem wel*".

Rest ons om zelfs twee nieuwe redactieleden te verwelkomen. Ingelien Warmerdam en Simone van Erp zullen vanaf dit nummer de redactie komen versterken. We heten hen van harte welkom en zijn blij met een verjonging van de redactie. Tegelijkertijd nemen we afscheid van ook twee redactieleden. Onno Kastelein heeft vele jaren voor SP gewerkt en er voor gezorgd dat er vier keer per jaar een nummer van SP bij u op de deurmat viel. Een man waar we op konden bouwen, met een heldere blik, een scherpe pen en bovenal iemand die auteurs altijd weer op weg wist te helpen wanneer hun verhaal ergens stokte. Menige bijdrage werd door hem geredigeerd en menig nummer van SP werd van een redactioneel commentaar door hem voorzien. De geest van zijn inbreng zal bij ons als redactie voor altijd met een warm gevoel blijven dolen. Onno, van harte bedankt.

Ron Naaijer was minder lang, maar niet minder aanwezig, bij de redactie van SP betrokken. Ook hij gaat ons verlaten. Een jonge, frisse geest die regelmatig een verhaal uit eigen ervaring in SP publiceerde. Ron was en blijft een waardevolle collega en op de redactie zullen we zijn inbreng gaan missen. Dankzij Ron kon menig artikel in een prettig leesbare uitvoering in SP het levenslicht zien. Ron, ook jij bedankt voor al jouw redactiewerk.